

meal or the three-faceted blessing [*al hamihyah* — for the sustenance and for the nourishment], must say it in the place where he ate. If one eats while he is walking, he must sit down in the place where he finished [eating] and recite the blessing. If he ate standing, he should sit down in his place to recite the blessing. If one forgot to say the blessing after a meal, but remembers before the food was digested, he should recite it in the place where he reminds himself. But if he did it deliberately, he must go back to his place and say the blessing. [However] if [he didn't go back, but rather,] recited it in the place where he reminded himself, he has fulfilled his obligation. Similarly, if he said

the blessing while he was standing or walking, he has fulfilled his obligation. But at the outset [*likhathilah*], one should say the blessing after a meal or the three-faceted blessing, only when he is sitting down, and in the place where he has eaten. (2) If one is in doubt whether or not he said the blessing “Who brings forth bread — [*hamotzi*],” he does not repeat the blessing, because it is not [an obligation] from the Torah. If one forgot to say the blessing “Who brings forth bread:” if he recalls prior to finishing his meal, he goes back and says the blessing. But if he remembers after he has finished, he does not go back and say the blessing.

KI TETZE FOR WEDNESDAY TORAH

כי תצא ליום רביעי תורה

יכין בקריאת ששה פסוקים אלו שהם כנגד ו דמיליו ו דשם ב"ן לקנות בו הארת נפש משבת הבאה

ב ואם-לא קרוב אחיך אליך ולא ידעתו ואספתו אל-תוך ביתך והיה עמך עד דרש אחיך אתו והשבתו לו: ואם לא קרב אחיך

(2) And if your brother is not near to you, or if you do not know him [the owner], then you should bring it [the animal] into your house; and it will be with you until your brother seeks it out, whereupon you must return it to him.

RASHI

(2) [And it will be with you] until your brother seeks it out — But would you

imagine that you would give the animal back before the owner [whose identity is unknown to you] asks for it?! Rather, the meaning is [that you must keep the animal] until you investigate

(ב) עד דרש אחיך. וכי תעלה בלבבך שיתגנה לו

לֹתֶךָ וְלֹא יָדַעַתָּ לָהּ וְתִכְנְשֶׁנָּה לְגֹוּ בֵיתְךָ וַיְהִי עִמָּךְ עַד דִּיתִבֶּע אַחֲוֶיךָ יָתָהּ וְתִתִּיבְנָהּ לָהּ: ג וְכֵן
 תַּעֲשֶׂה לְחִמְרוֹ וְכֵן תַּעֲשֶׂה לְשִׁמְלָתוֹ וְכֵן תַּעֲשֶׂה לְכָל-אֲבֹדֹת
 אַחֲיֶיךָ אֲשֶׁר-תֵּאֲבֹד מִמֶּנּוּ וּמִצֵּאתָהּ לֹא תִוָּכַל לְהִתְעַלֵּם: ס וְכֵן
 תַּעֲבֹד לְחִמְרָהּ וְכֵן תַּעֲבֹד לְכִסֻּיָּתָהּ וְכֵן תַּעֲבֹד לְכָל אֲבֹדֹת אַחֲוֶיךָ דִּי תִיבֹד מִנָּהּ וְתִשְׁכַּחנָּה לִית
 לָךְ רְשׁוֹ לְאַתְכַּסְּתָּהּ: ז לֹא-תִרְאֶה אֶת-חִמְרוֹ אַחֲיֶיךָ אֹו שׁוֹרוֹ נִפְלִים
 בַּדֶּרֶךְ וְהִתְעַלַּמְתָּ מֵהֶם הֵקֵם תִּקִּים עִמּוֹ: ס לֹא תִחְזִי יָת חִמְרָא דְאַחֲוֶיךָ אֹו

(3) You must do similarly with his donkey; and do the same with his garment; and do the same with any of your brother's lost items which he has lost and which you have found. You must not ignore [it]. (4) You must not see your brother's donkey or his ox fallen [under its load] on the road, and ignore them.

RASHI

רש"י

him, verifying [that he is the true owner, by asking him to identify the lost animal by specific markings or features on the animal, thus] making sure that he is not a swindler [who is pretending to be the owner. Hence, the verse is to be understood as: "until you seek him out (to be the true owner)"] (Bava Metzia 27b, Sifrei 22:47). **Whereupon you must return it to him** — [Because the

קודם שִׁיִּדְרֶשׁהּ אֵלָא דְרִשְׁהוּ שְׁלֵא יְהֵא רִמָּאִי וְהִשְׁבִּיתוּ לוֹ. שְׁתֵּהֵא בּוּ הַשְׁבָּה שְׁלֵא יֵאֻכַל בְּבֵיתְךָ כְּדִי דְמִיּוֹ וְתִתְבַּעֵם מִמֶּנּוּ מְכָאן אֲמַרוּ כָּל דְּבָר שְׁעוּשָׁה וְאוּכַל יַעֲשֶׂה וְיֵאֻכַל וְשְׁאִינוּ עוֹשָׂה וְאוּכַל יִמְכֹּר: (ג) לֹא תִוָּכַל לְהִתְעַלֵּם. לְכַבּוֹשׁ עֵינְךָ כְּאִלּוּ אֵינְךָ רֹאֶה אוֹתוֹ: (ד) הֵקֵם תִּקִּים. זֹו טְעִינָה לְהִטְעִין מִשְׁאוֹ שֶׁנִּפֵּל מֵעֲלָיו: עִמּוֹ. עִם בְּעֲלָיו אֲבָל אִם הֵלֵךְ וְיָשַׁב לוֹ וְאָמַר לוֹ הוֹאִיל וְעֲלִיךָ מִצָּה אִם רָצִיתָ

verse says "you must return it," we learn that] the animal must be returned, but avoiding the situation where an animal would eat his value while being stored in your house, forcing you to claim this money back from the owner [when you return the animal to him]. Therefore, the Rabbis have taught: Any animal [that is being kept by the finder until the owner is identified,] which can earn its keep, should work and then it may eat [the value of what was earned by its work]; and any animal which does not work, yet still requires food, should be sold [by the finder, and the money restored to the owner when he is identified] (Bava Metzia 28b). (3) **You must not ignore [it]** — [Although we learned that there are some cases where one may indeed ignore (see commentary to verse 1 above), nevertheless, in the normal case, the verse here states unequivocally that] you must not cover your eyes, pretending not to see it. (4) **You must surely pick up [the load]** — This is the obligation of טְעִינָה, meaning "loading", that is, to load up a burden that had fallen from the animal [as opposed to פְּרִיקָה, meaning "unloading" a burden too heavy for the animal, an obligation referred to in Exodus 23:5] (Bava Metzia 32a). **[You must surely pick up (the load)] with him** — [That is, you must pick up the load together] with the owner. However, if the owner goes and sits down and says to you, "Since you are commanded [to load it], please go ahead and load up [my

תורה רמן בארְחא וְתתְכַבֵּשׁ מִנְהוֹן אֶקְמָא תְּקִים עֲמָה: ה' **לֹא־יִהְיֶה כְּלִי־גִבֹּר**
עַל־אִשָּׁה וְלֹא־יִלְבַּשׁ גִּבֹּר שְׂמֹלֶת אִשָּׁה כִּי תוֹעֵבֶת יִדּוּהָ אֱלֹהֶיךָ
כָּל־עֲשֵׂה אֱלֹהִים: פ' לֹא יְהִי תְּקוּן זֵין דְּגִבֹּר עַל אֲתָתָא וְלֹא יִתְקַן גִּבֹּר בְּתִקּוּנֵי אֲתָתָא
 אֲרִי מִרְחֵק קָדָם יִי אֱלֹהֶיךָ כָּל עֶבֶד אֱלֹהִים: ו' **כִּי יִקְרָא קוֹן־צִפּוֹר וּלְפָנֶיךָ בְּדֶרֶךְ**
בְּכָל־עֵץ וְאוֹ עַל־הָאָרֶץ אֲפֹרָחִים אוֹ בִיצִים וְהָאֵם רֹבֶצֶת
עַל־הָאֲפֹרָחִים אוֹ עַל־הַבִּיצִים לֹא־תִקַּח הָאֵם עַל־הַבָּנִים: אֲרִי
 יַעֲרֵעַ קִנָּא דְּצִפּוֹרָא קִדְמוֹךְ בְּאַרְחָא בְּכָל אֵילָן אוֹ עַל אֲרֻעָא אֲפֹרָחִין אוֹ בִיעֵין וְאִמָּא רִבְעָא
 אֲפֹרָחִין אוֹ עַל בִּיעֵין לֹא תִסַּב אִמָּא עַל בְּנִיָּא: ז' **שִׁלַּח תִּשְׁלַח אֶת־הָאֵם**

[Rather,] you must surely pick up [the load] with him. (5) A male article must not be on a woman, nor may a man wear a woman's garment. Whoever does these things is an abomination to the Lord your God. (6) If you come across a bird's nest on the way, on any tree or upon the ground, and [it contains] fledglings or eggs, if the mother is brooding over the fledglings or over the eggs, you must not take the mother from upon the young. (7) [Rather,] you must

RASHI

רש"י

animal]!" then [in this case] you are exempt [because the verse tells us that you must pick up the load together with him] (Bava Metzia 32a). (5) A male article must not be on a woman — Making her appear like a man, thereby enabling her to circulate among men, for this can only be for the [ultimate] purpose of adultery [i.e., illicit relations] (Nazir 59a).

לְטַעוֹן טַעוֹן פְּטוֹר: (ה) **לֹא יִהְיֶה כְּלִי גִבֹּר עַל אִשָּׁה**. שְׂתֵּהָא דּוֹמָה לְאִישׁ כְּדִי שְׂתֵּלָךְ בֵּין הָאֲנָשִׁים שְׂאִין ז' אֵלָא לְשֵׁם נְאוּף: **וְלֹא יִלְבַּשׁ גִּבֹּר שְׂמֹלֶת אִשָּׁה**. לִילָךְ לִישָׁב בֵּין הַנָּשִׁים דְּבָר אַחֵר שְׂלֵא יִסִּיר שְׁעַר הָעִירוֹה וְשְׁעַר שֵׁל בֵּית הַשָּׁחַ: **כִּי תוֹעֵבֶת**. לֹא אֶסְרָה תוֹרָה אֵלָא לְבוֹשׁ הַמְּבִיא לִידֵי תוֹעֵבָה: (ו) **כִּי יִקְרָא**. פֶּרֶט לְמִזְמוֹן: **לֹא תִקַּח הָאֵם**. בְּעוֹדָה עַל בְּנִיָּה:

Nor may a man wear a woman's garment — *In order to go and sit among women. Another explanation is: [In addition to not wearing a woman's garment,] a man must also not remove his pubic hair and the hair under his armpits [for this is a practice exclusive to women] (Nazir 59a). [Whoever does these things is] an abomination — The Torah forbade only the [wearing of] clothes which would lead to abomination [i.e., immoral and illicit behaviour] (Nazir 59a). (6) If you come across [a bird's nest] — [The prohibition of taking a mother bird from upon its young and the obligation of casting off the mother bird, only applies if you happen to “come across” the nest on your way,] which excludes the case of a bird nest that is constantly at hand [for example within your property, in which case the above prohibition and obligation do not apply] (Hullin 139a, Sifrei 22:55). **You must not take the mother** — While she is sitting upon the fledglings [whereas if she is only hovering*

וְאֶת־הַבָּנִים תִּקַּח־לָךְ לְמַעַן יִיטֵב לָךְ וְהָאֲרֶכֶת יָמִים: ס שְׁלַחָא תְּשַׁלַּח
יֵת אַמָּא וְיֵת בְּנֵיָא תִּסָּב לָךְ בְּדִיל דִּיִּיטֵב לָךְ וְתוֹרִיד יוֹמִין:

surely cast off the mother, [and only] then you may take the young for yourself,
in order that it will be good for you, and that you will extend your days.

RASHI

רש"י

overhead, it is permissible to take her from upon her young]. (7) In order that it will be good for you, [and that you will extend your days] — If in the case of a commandment easy [to fulfill, like this one] for which one does not need to spend any money, Scripture says, "[Do this] in order that it will be good for you, and that you will extend your days," then how much greater is the reward for the fulfillment of commandments which are more difficult to observe [and/or which do require one to spend money in order to fulfill them]?! (Sifrei 22:64, Hullin 142a).

PROPHETS I Samuel 17

נביאים שמואל א פרק יז

וַיִּגַּשׁ הַפְּלִשְׁתִּי הַשָּׂכֶם וְהָעָרָב וַיִּתְּצֵב אַרְבָּעִים יוֹם: וְקָרִיב פְּלִישְׁתָּא וּמִקְדִּים
וּמַחֲשִׁיד וְאַתְעֵתַד אַרְבַּעִין יוֹמִין: יז וַיֹּאמֶר יִשָּׁי לְדָוִד בְּנוֹ קַח־נָא לְאַחִיד אִיפֹת
הַקָּלִיא הַנֶּה וְעֲשֵׂרָה לֶחֶם הַנֶּה וְהָרֵץ הַמִּחְנָה לְאַחִיד: וַאֲמַר יִשָּׁי לְדָוִד בְּרִיהִ סָב
כְּעֵן לְאַחִיד מְכִילֵתָא דְקָלִיא הָדִין וְעֶסְרָא טוֹלְמִין דְלַחְמָא הָדִין וְאוֹבִיל לְמַשְׁרִיתָא לְאַחִיד:
יח וְאַתָּה עֲשֵׂרֶת חֲרָצִי הַחֲלָב הָאֵלֶּה תָּבִיא לְשַׂר־הָאֵלֶּה וְאַתָּה אַחִיד תִּפְקֹד
לְשָׁלוֹם וְאַתָּה עֲרֹבָתָם תִּקַּח: וְיֵת עֶסֶר גּוֹבְנִין דְחֲלָבָא הָאֵלֶּין תּוֹבִיל לְרַב אֶלְפָא וְיֵת אַחִיד

(16) And the Philistine drew near morning and evening, and presented himself
forty days. (17) And Yishai said to David his son, "Take now to your brothers
an *eifah* of this parched corn and ten loaves of this bread, and rush them to the
camp, to your brothers. (18) And you shall bring these ten cheeses to the captain
of the thousand, and you shall see how your brothers are faring, and you shall

RASHI

רש"י

(16) **Morning and evening** — [He did this] in order to prevent them from reading the Shema. (18) **חרצי החלב** — Means cheeses. **To the captain of the thousand** — To the captain of that thousand to which I belong.

And [take] the tidings of their welfare — And the assurance of their salvation and their welfare you shall take.

תִּסְעֶר לְשָׁלֹם וַיֵּת טִיבִיהוֹן תִּיתִי: יט וְשָׂאוּל וְהָמָה וְכָל-אִישׁ יִשְׂרָאֵל בְּעֵמֶק הָאֲלָה נִלְחָמִים עִם-פְּלִשְׁתִּים: וְשָׂאוּל וְאֶנּוֹן וְכָל אָנָשׁ יִשְׂרָאֵל בְּמִישֹׁר בּוֹטְמָא מְגִיחִין קָרְבָּא עִם פְּלִשְׁתָּאִי: כ וַיִּשְׁכֹּם דָּוִד בַּבֹּקֶר וַיִּטֵּשׁ אֶת-הַצֹּאֵן עַל-שֹׁמֵר וַיֵּשֶׂא וַיִּלְךָ כְּאִשֶּׁר צִוָּהוּ יִשְׁי וַיָּבֹא הַמַּעְגָּלָה וְהַחִיל הַיָּצֵא אֶל-הַמַּעֲרָכָה וְהָרְעוּ בַּמִּלְחָמָה: וְאַקְדָּם דָּוִד בְּצַפְרָא וּשְׁבַק יֵת עָנָא עַל נָטְרָא וְנָסִיב וְאֹזֶל כְּמָה דְּפַקְדִּיהּ יִשְׁי וְאַתָּא לְכַרְכּוּמָא וּמִשְׁרִית עֲבָדִי קָרְבָּא נִפְקוּ לְסֻדְרָא וַיִּבִּיבוּ בְּקָרְבָּא: כא וַתַּעֲרֹךְ יִשְׂרָאֵל וּפְלִשְׁתִּים מַעֲרָכָה לְקִרְאָת מַעֲרָכָה: וְסֻדְרוּ יִשְׂרָאֵל וּפְלִשְׁתָּאִי סֻדְרָא לְקַדְמוֹת סֻדְרָא:

take the tidings of their welfare.” (19) And Shaul and they, and all the men of Israel in the Valley of the Terebinth, were at war with the Philistines. (20) And David arose early in the morning, and he left the sheep with a keeper; and he carried off and went, as Yishai had commanded him; and he came to the barricade, and the army which was going out to the battle ranks shouted in the battle. (21) And the Israelites and the Philistines set the battle in ranks, army against army.

RASHI

רש"י

(21) And they set [the battle] in ranks —

(כא) וַתַּעֲרֹךְ. מַעֲרָכָת יִשְׂרָאֵל:

The [army] ranks of Israel.

WRITINGS Psalms 95

כתובים תהלים פרק צה

ב נִקְדָּמָה פָּנֵינוּ בַּתּוֹדָה בְּזִמְרוֹת נִרְיַע לוֹ: נִקְדָּם אַפּוּי בַּתּוֹדָתָא בְּתוֹשְׁבַחֲיָא נִיבֵב קְדָמוּי: ג כִּי אֵל גָּדוֹל יְדוּה וּמֶלֶךְ גָּדוֹל עַל-כָּל-אֱלֹהִים: אָרוּם אֱלֹהָא רַבָּא יי וּמֶלֶכָא רַבָּא עַל כָּל אֱלֹהָא: ד אֲשֶׁר בִּידּוֹ מַחְקְרֵי-אָרֶץ וְתוֹעֶפֶת הָרִים לוֹ: די בִּידֵיהּ תִּלְיָן פְּשׁוּשִׁין דְּאַרְעָא וְתוֹקְפֵי רוּם טוּרֵיָא די לִיה: ה אֲשֶׁר-לוֹ הַיָּם וְהוּא עָשָׂהוּ וַיַּפְשֵׁת יָדָיו יִצְרוּ: ויֵּא וְהוּא עָבַד יִתִּיה וַיַּבְשֵׁתָא אִידּוֹ בְּרִיאוּ: ו באוּ נִשְׁתַּחֲוֶה וְנִכְרַע נִבְרָכָה לְפָנֵי-יְדוּה עֲשֵׂנוּ: אַצּוֹן נִסְגֹּד וְנִגָּחַן נַחְמוּט קָדָם יי דְּעָבִיד יִתְנָא: ז כִּי הוּא

(2) Let us come before His presence with thanksgiving, let us shout for joy to Him with psalms. (3) For the Lord is a great God, and a great King above all gods. (4) In Whose hand are the depths of the earth; the heights of the mountains are His also. (5) The sea is His, and He made it; and His hands formed the dry land. (6) O come, let us bow down and bend the knee, let us kneel before the Lord our Maker. (7) For He is our God, and we are the people of His pasture,

RASHI

רש"י

(4) The heights — Means elevation. (6) Let us kneel [נִבְרָכָה] — This comes from the same root as [ויברך הגמלים] “And he made

(ד) וְתוֹעֶפֶת. לְשׁוֹן גְּבוּהָ: (ו) נִבְרָכָה. לְשׁוֹן וַיְבָרַךְ. הַגְּמָלִים:

the camels to kneel down” (Genesis 24:11).

אֱלֹהֵינוּ וְאַנְחָנוּ עִם מְרַעֲתוֹ וְצֶאֱן יָדוֹ הַיּוֹם אִם-בִּקְלוֹ תִשְׁמָעוּ: אֲרוֹם הוּא
אֱלֹהֵנָּה וְאַנְחָנָּה עִמָּה וְעֶאֱן רַעֲיָת אִידִיהָ יוֹמָא דִּין אִם בְּמִימְרֶיהָ תִקְבְּלוּן:

and the flock of His hand. Today, if you would but hearken to His voice!

RASHI

רש"י

(7) **Today** — *I.e., in this world, if you will hearken to His voice.*

(ז) הַיּוֹם. בְּעוֹלָם הַזֶּה אִם בִּקְלוֹ תִשְׁמָעוּ:

Mishnah Shevuot, chapter 5

משנה שבועות פרק ה

(1) The oath of deposit [i.e., if someone denies receiving something for safekeeping] applies to men and women, to non-relatives and relatives, to those fit [to bear testimony] and those unfit; before the court and not before the court, [if uttered] from his own mouth; but [if adjured] by the mouth of others [and he did not respond by saying “Amen,” rather he said for example, I don't have your article], he is not liable unless he denies it before the court; the opinion of Rabbi Meir. But the Sages say, Whether [uttered] by his own

א שְׁבוּעַת הַפְּקָדוֹן נוֹהֶגֶת בְּאִנְשִׁים וּבְנָשִׁים, בְּרִחוּקִים וּבִקְרוֹבִים, בְּכַשְׂרִים וּבְפְסוּלִים, בְּפָנֵי בֵּית דִּין וְשִׁלָּא בְּפָנֵי בֵּית דִּין, מִפִּי עֲצֻמוֹ, וּמִפִּי אֲחֵרִים. אִינוּ חֵיב עַד שִׁיכְפֹּר בּוֹ בְּבֵית דִּין, דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים, בֵּין מִפִּי עֲצֻמוֹ בֵּין מִפִּי אֲחֵרִים, כִּיּוֹן שִׁכְפֹּר בּוֹ, חֵיב. וְחֵיב עַל זְדוֹן הַשְּׁבוּעָה וְעַל שִׁגְגָּתָה עִם זְדוֹן הַפְּקָדוֹן, וְאִינוּ חֵיב עַל שִׁגְגָּתָה. וּמָה חֵיב עַל זְדוֹנָהּ, אֲשֶׁם בִּכְסָף שְׁקָלִים: ב שְׁבוּעַת הַפְּקָדוֹן כִּיצַד. אָמַר לוֹ, תֵּן לִי פְקֻדֹנִי שֵׁשׁ לִי בִידֶךָ, שְׁבוּעָה שְׁאִין לָךְ בִּידִי, אוֹ שְׁאֵמַר לוֹ אִין לָךְ בִּידִי, מִשְׁבִּיעַךְ אֲנִי וְאָמַר אָמֵן, הָרִי זֶה חֵיב. הַשְּׁבִיעַ עָלָיו חֲמִשָּׁה פְּעָמִים בֵּין

mouth or [adjured] by the mouth of others — since he denied it, he is liable, and he is liable for the wilful transgression of the oath [i.e. knowing that he has the deposit and knowing that he may not swear falsely], and for its unwitting transgression coupled with wilful [denial of] deposit [i.e., not knowing that he is liable for swearing falsely]; but he is not liable for an unwitting transgression [if he simply really forgot that he had the deposit in his possession]. And what is he liable for wilful transgression? A guilt-offering of [the value of] two *shekel* of silver. (2) The oath of deposit — how is it? He said to him, “Give me my deposit which I have in your possession.” [The other replied,] “I swear that you do not have [anything] in my possession;” or he replied to him, “You have nothing in my possession,” [and the depositor said,] “I adjure you,” and he responded, “Amen!” — he is liable. If he adjured him five times,

רבנו עובדיה מברטנורא

א שְׁבוּעַת הַפְּקָדוֹן. באנשים ובנשים. אידי דתנא בשבועת העדות באנשים ולא בנשים. תנא נמי הכא לכולהו: בקרובים. שבעל הפקדון קרוב לזה שהפקדון אצלו: בפני בית דין ושלא בפני בית דין. אם מפי עצמו נשבע שהוציא שבועה מפיו. או שענה אמן אחר השבועה. ואחר כך הודה חייב קרבן. דכתיב (ויקרא ה) וכחש בעמיתו. כל דהו: ומפי אחרים. ולא ענה אמן כגון משביע אני עליך שתחזיר לי פקדון. ואמר אין לך בידי כלום. אינו חייב עד שיכפור בבית דין: וחכ"א וכו'. והלכה כחכמים: וחייב על זדון השבועה. דלא כתיב בה ונעלם: זדון השבועה. שזכור על הפקדון וידוע שנתחייב על כפירתו קרבן: ועל שגגתה עם זדון הפקדון. שאינו יודע שחייב בשבועה זו קרבן אבל

whether before the court or not before the court, and he denied, he is liable [a sacrifice] for each one. Rabbi Shimon said, What is the reason? Because he can retract [after each oath] and admit [that he possesses the deposit, thereby each denial is considered a monetary denial]. (3) If five [persons] claimed from him, and said to him, "Give us the deposit that we have in your possession," and he replied, "I swear that you do not have [anything] in my possession," he is liable only once. [If he said,] "I swear that you have nothing in my possession; nor you, nor you," he is liable for each one. Rabbi Eliezer says, only if he says, "I so swear" at the end [of this declaration]. Rabbi Shimon says, only if he says, "I so swear" for each one. "Give me the deposit, loan, theft, and lost object that I have in your possession" — "I swear that you do not have [these] in my possession," he is liable only

once. "I swear that you do not have in my possession a deposit, loan, theft, and lost object," he is liable for each one. "Give me the wheat, barley, and spelt that I have in your possession" — "I swear that you do not have [these] in my possession," he is liable only once. "I swear that you do not have in my possession wheat, barley, and spelt," he is liable for each one. Rabbi Meir says, Even if he [the claimant] said, ["give me my deposit of] a grain of wheat, a grain of barley, and/or a grain of spelt," he is liable for each one. [Rabbi Meir maintains, that by saying a grain of wheat, he does not mean to claim a single grain, since such a denial would not constitute a monetary denial, rather, he means the species of the grain]. (4) "You have violated or seduced my daughter," and the other one says, "I did not violate, nor seduce," — "I adjure you," and he responds, "Amen!" he is liable. Rabbi Shimon exempts him, for he does not pay a fine on his own admission [i.e., since if he had confessed to the seduction, he would not be fined, (fines are never imposed when one comes to Bet Din and admits his misdeed,) therefore, his denial of the seduction is not a monetary denial]. They said to him, Although he does not pay a fine on his own admission, he still pays damages for the shame and blemish

רבנו עובדיה מברטנורא

זכור הוא שהפקדון אצלו: **בכסף שקלי'.** הקניו בשני סלעים דהכי כתיב גבי איל אשם (ויקרא ה) בערכך כסף שקלים: **ב מפני שיכול לחזור ולהודות.** אחר כפירה נמצא שבכל שבועה הוא כופר ממון: **ג שבועה באחרונה.** אין לך בידי ולא לך ולא לך בשבועה. והשתא קיימא שבועה אכולהו. ואין הלכה לא כר"א ולא כר"ש: **אפילו אמר חטה ושעורה וכוסמת.** דסבר ר"מ הטוען את חברו חטה מין חטה קאמר וכן שעורה וכן כוסמת. דכתיב (שמות ט) והחטה והכוסמת. והוי כאילו טענו חטין ושעורין וכוסמין. ורבנן סברי גרגיר א' של חטה ושל שעורה ושל כוסמת קאמ' ואין הלכה כר"מ: **ד שאינו משלם קנס ע"פ עצמו.** וכיון דכי אודי לא מחייב כי כפר נמי לאו ממונא כפר ליה: **אבל**

בפני בית דין ובין שלא בפני בית דין וכפר, חייב על כל אחת ואחת. אמר רבי שמעון, מה טעם, מפני שיכול לחזור ולהודות: **ג** הוי חמשה תובעין אותו, אמרו לו תן לנו פקדון שיש לנו בידך, שבועה שאין לך בידך, אינו חייב אלא אחת. שבועה שאין לך בידך ולא לך ולא לך, חייב על כל אחת ואחת. רבי אליעזר אומר, עד שיאמר שבועה באחרונה. רבי שמעון אומר, עד שיאמר שבועה לכל אחד ואחד. תן לי פקדון ותשומת יד וגזל ואבדה שיש לי בידך, שבועה שאין לך בידך, אינו חייב אלא אחת. שבועה שאין לך בידך פקדון ותשומת יד וגזל ואבדה, חייב על כל אחת ואחת. תן לי חטין ושעורין וכסמין שיש לי בידך, שבועה שאין לך בידך, אינו חייב אלא אחת. שבועה שאין לך בידך חטין ושעורין וכסמין, חייב על כל אחת ואחת. רבי מאיר אומר, אפילו אמר חטה ושעורה וכסמת, חייב על כל אחת ואחת: **ד** אנסת ופתית את בתי, והוא אומר לא אנסתי ולא פתיתי. משביעך אני ואמר אמן, חייב. רבי שמעון פוטר, שאינו משלם קנס על פי עצמו. אמרו לו, אף על פי שאינו משלם קנס

based on his own admission [therefore it is a monetary denial]. (5) “You have stolen my ox,” and he says, “I have not stolen it.” — “I adjure you” — and he responds, “Amen!” he is liable. [If he says,] “I have stolen it, but I have not killed it or sold it” — “I adjure you” — and he responds, “Amen!” he is exempt [on the oath, in regard to the extra amount he would have to pay as a fine for killing or selling it]. “Your ox killed my ox,” and he says, “It did not kill [your ox]” — “I adjure you” — and he responds, “Amen!” he is liable. “Your ox killed my slave,” and he says, “It did not kill [your slave]” — “I adjure you” — and he responds, “Amen!” he is exempt [because the thirty *shekel* which the owner of the ox has to pay for the slave is merely a fine, and one who admits a fine does not have to pay it, thereby his denial is not a monetary loss, since by admitting to it he would not have to pay it]. If he said to him, “You have injured me, or bruised me,” and the other says, “I have not injured or bruised you” — “I adjure you” — and he responds, “Amen!” he is liable. If his slave said to him, “You have knocked out my tooth, or blinded my eye,” and he said, “I did not knock out [your tooth], or blind [your eye]” — “I adjure you” — and he responds, “Amen!” he is exempt [for causing either of these damages to a slave; the master is obligated to free him, as a fine]. This is the general rule: whenever a person pays on his own admission, he is liable [to bring an offering for his oath], and when he does not pay on his own admission, he is exempt.

רבנו עובדיה מברטנורא

משלם בושט ופגם. הלך ממנוא כפר. ופלוגא דרבנן ורבי שמעון. דר"ש סבר כי אמר לי האנסת או פיתית את בתי. קנסא קתבע מיניה שדמיו קצובין חמשים כסף. ולא קא תבע מיניה בושט ופגם שאין דמיו קצובים דלא שביק אינש מידי דקייץ ותבע מידי דלא קייץ. הלך קנסא כפר ליה ופטור. ורבנן סברי בושט ופגם קא תבע ליה דלא שביק אינש מידי דכי מודה ביה לא מפטר ותבע מידי דכי מודה ביה מפטר הלך כיכפר ליה ממנוא כפר ליה וחיוב. ואין הלכה כר"ש: **ה המית שורך את עבדי.** קנסא הוא דמשלם לי סלעים אפילו אינו שוה אלא דינר: **א"ל עבדו הפלת את שיני.** קנסא הוא שיוציא עבדו לחירות בשביל אחד מאבריו:

Gemara Shevuot 38b

גמרא שבועות דף לח:

[On the Mishnah:] “You have violated or seduced my daughter” Rabbi Hiyya bar Abba said that Rabbi Yohanan said: What is Rabbi Shimon's reason [for exempting the offender from an offering]? Because mainly it is the fine [fifty shekel; see Deuteronomy 22:29] that he is claiming [and for denying a fine under oath he is not liable an offering; although for

על פי עצמו, משלם בושט ופגם על פי עצמו: ה גנבת את שורי, והוא אומר לא גנבתי, משביעך אני ואמר אמן, חיב. גנבתי אבל לא טבחתי ולא מכרתי, משביעך אני ואמר אמן, פטור. המית שורך את שורי, והוא אומר לא המית, משביעך אני ואמר אמן, חיב. המית שורך את עבדי, והוא אומר לא המית, משביעך אני ואמר אמן, פטור. אמר לו, חבלתי בי ועשיתי בי חבורה, והוא אומר לא חבלתי ולא עשיתי כך חבורה, משביעך אני ואמר אמן, חיב. אמר לו עבדו, הפלת את שני וסמית את עיני, והוא אומר לא הפלתי ולא סמיתי, משביעך אני ואמר אמן, פטור. זה הכלל, כל המשלם על פי עצמו, חיב. ושאנינו משלם על פי עצמו, פטור:

אנסת ופתית את בתי וכולי. אמר רבי חייא בר אבא, אמר רבי יוחנן: מאי טעמא דרבי שמעון הואיל ועקר קנס הוא תובע. אמר רבא: משל דרבי שמעון למה

seduction there also is monetary liability for "shame and blemish;" the father however, is mainly concerned with obtaining the fifty shekels]. Rava said, In illustration of Rabbi Shimon's view, to what may this be compared? To a man who said to his neighbor, "Give me the wheat, barley, and spelt that I have in your possession," and he replied to him, "I swear that you have no wheat in my possession," and it was found that he really did not have wheat, but that he did have barley and spelt; he is exempt, for when he swore about the wheat, he swore the truth [and here, too, since the father is mainly claiming the fine, the seducer, by denying under oath the seduction, is mainly denying the fine, and for this he is not liable an

offering]. Abbaye said to him: How can they be compared? There he denies the wheat, but does not deny the barley and spelt [i.e., he told the truth], but here, he denies the whole thing [by denying the seduction, he must necessarily deny the monetary damages of shame and blemish]! But this, then, is to be compared only to one who says to his neighbor, "Give me the wheat, barley and spelt which I have in your possession," [and the other replies,] "I swear that you have nothing in my possession," and it was found that he really did not have wheat, but did have barley and spelt; he is liable [because he denied barley and spelt; here, too, Rabbi Shimon should declare him liable, since he denied the monetary damages of shame and blemish]! But when Ravin came [from Eretz Yisrael], he said in the name of Rabbi Yohanan: According to Rabbi Shimon, he is claiming the fine, and not the damages of shame and blemish; according to the Sages, he is claiming also for shame and blemish; on what do they disagree? Rav Papa said: Rabbi Shimon holds, A man does not leave that which is fixed [the fine] to claim that which is not fixed [shame and blemish]; and the Rabbis hold, He does not leave that which, if the offender were to admit it, he would not be exempt [shame and blemish], to claim that which, if he were to admit it, he would be exempt [the fine of fifty shekel].

הַדָּבָר דּוּמָה לְאָדָם שֶׁאָמַר לְחֵבְרוֹ תֵּן לִי חֲטִין וְשְׂעוּרִין וְכוּסְמִין שִׁישׁ לִי בִידֶךָ. אָמַר לוֹ שְׂבוּעָה שְׁאִין לָךְ בִּידֶי חֲטִין וְאַשְׁתִּכַּח דְּחֲטִין הוּא דְלִית לָהּ הָא שְׂעוּרִין וְכוּסְמִין אֵית לָהּ דְּפִטּוֹר דְּכִי אֲשַׁתְּבַע אַחֲטִין אֲקוּשָׁא מְשֻׁתְּבַע. אָמַר לָהּ אַבְיִי: מִי דְמִי הָתֵם בְּחֲטִין קָא כְּפַר לָהּ בְּשְׂעוּרִין וְכוּסְמִין לֹא קָא כְּפַר לָהּ הִכָּא בְּכֻלָּא מְלֵתָא הוּא דְקָא כְּפַר לָהּ. הָא לֹא דְמִיָּא אֱלָא לְאוּמַר לְחֵבְרוֹ תֵּן לִי חֲטִין וְשְׂעוּרִין וְכוּסְמִין שִׁישׁ לִי בִידֶךָ שְׂבוּעָה שְׁאִין לָהּ בִּידֵי כָלָל וְאַשְׁתִּכַּח דְּחֲטִין הוּא דְלִית לָהּ הָא שְׂעוּרִין וְכוּסְמִין אֵית לָהּ דְּמַחֲזִיב. אֱלָא כִּי אָתָּא רַבִּין אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן לְדַבְּרֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן: קִנְס הוּא תוֹבַע וְלֹא בִשְׁתּוּ וּפְגָם לְדַבְּרֵי חֲכָמִים אִף בִּשְׁתּוּ וּפְגָם הוּא תוֹבַע. כִּמְאִי קָא מִיפְלִגִּי. אָמַר רַב פַּפָּא: רַבִּי שְׁמַעוֹן סָבַר לֹא שְׁבִיק אֲנָשׁ מִיַּד דְּקִינָא וְתַבַּע מִיַּד דְּלֹא קִינָא. וְרַבָּנָן סָבְרִי לֹא שְׁבִיק מִיַּד דְּכִי מוֹדָה בָּהּ לֹא מַפְטֵר וְתַבַּע מִיַּד דְּכִי מוֹדָה בָּהּ מִיפְטֵר:

תרגום הווהר

ווהר קדושים דף פ"ז ע"ב

רבי יוסי פתח קרא ואמר, לא תאכלו על הדם. זה העמידו החברים בכמה מקומות, וכל אלו הכתובים שלאחריו, וכל אחד ואחד פרשו על פי נגלה. אבל במקרא זה יש להעיר בו, שכתוב, מפני שיבה תקום וגו'.

מפני שיבה, היינו מפני שיבה אוריתא סתם, תקום. מכאן שאדם צריך לקום מפני ספר תורה. וכן עשה רב המנונא (ס"א

רבי יוסי פתח קרא ואמר (ויקרא י"ט) לא תאכלו על הדם. זה העמידו חכמינו חכמינו וכל הני קראי אבתריה. וכל חד וחד באתגליא אבל האי קרא אית לאתערא ביה דכתיב (שם) מפני שיבה תקום וגומר. מפני שיבה.

יִסָּא) הִזְקוּ, כְּשֶׁהָיָה רוּאָה סִפֵּר תוֹרָה, הָיָה קָם מִפְּנֵיו, וְאָמַר, מִפְּנֵי שִׁיבָה תִּקּוּם. (וְכֹאשֶׁר הָיָה רוּאָה חוֹמֶשׁ שֶׁל הַתּוֹרָה הָיָה קָם מִפְּנֵיו) (נִ"א עוֹשֶׂה לוֹ הַדּוּר) (וְהָיָה אוֹמֵר וְהִדְרַת פְּנֵי זָקֵן). כַּעַן זֶה צָרִיךְ הָאָדָם לָקוּם מִלֵּא קוּמָתוֹ לִפְנֵי תַלְמִיד חֶכֶם, מִשּׁוּם שֶׁהוּא נִמְצָא בְּקִיָּים (נִ"א בְּדִיקוֹן) הַקְּדוֹשׁ הָעֲלִיּוֹן, וְרוֹמֵז לִכְתּוֹב הַקְּדוֹשׁ הָעֲלִיּוֹן, (נִ"א וְכֵן רוֹמֵז לַעֲתִיק הַקְּדוֹשׁ הָעֲלִיּוֹן) שְׂכֵתוֹ, וְהִדְרַת פְּנֵי זָקֵן, שֶׁהוּא בְּעוֹלָם, אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן, מִכָּאן רִמְזָה לַתּוֹרָה שֶׁבְּכָתֵב וּלְתוֹרָה שֶׁבְּעַל פִּיהָ. וְעוֹד לְמַדְנֵה. מִקְרָא זֶה, [מִפְּנֵי שִׁיבָה תִּקּוּם], הוּא בָּא לְדַרְשׁ, כְּמוֹ שֶׁהִעִירוּ בּוֹ הַחֲבֵרִים. מִפְּנֵי שִׁיבָה תִּקּוּם, הַתּוֹרָה מִזְהִירָה לָאָדָם, שֶׁלִּפְנֵי בִּיאָתוֹ לְשִׁיבָה יָקוּם בְּקִיָּים טוֹב בְּעוֹלָם, מִשּׁוּם שֶׁזֶה הָדָר לוֹ, אֲבָל בְּסוֹף יָמָיו, אֵין שֶׁבַח לָאָדָם כָּל כֶּה, כִּיּוֹן שֶׁהוּא זָקֵן וְאֵינוֹ יָכוֹל לְהִיטֵר רַע. אֲלֵא שֶׁכָּחוּ הוּא, כְּשֶׁהוּא בְּכָחוֹ וְהוּא טוֹב. וְשִׁלְמָה הַמֶּלֶךְ צֹחַ וְאָמַר, גַּם בְּמַעֲלָלָיו יִתְנַכֵּר נֶעֱר וְגו'. כַּעַן זֶה כְּתוּב, וְזִכּוֹר אֶת בּוֹרְאֶיךָ בִּימֵי בַחֲרוּתֶיךָ. אָמַר רַבִּי אֱלֶעָזָר וְדָאִי (כָּהֵן הוּא) הַדְּרָךְ הַזֶּה מִתּוֹקָן לִפְנֵינוּ, וְזֶהוּ הַדְּרָךְ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. פֶּתַח וְאָמַר, כִּי יוֹדַע ה' דְּרָךְ צִדִּיקִים וְדָרָךְ רָשָׁעִים תִּאֲבֹד. מִהוּ כִּי יוֹדַע ה' אֲלֵא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹדַע וּמַשְׁגִּיחַ בְּדָרָךְ הַצִּדִּיקִים לְהַטִּיב לָהֶם וּלְהַגֵּן עֲלֵיהֶם, וְהוּא הוֹלֵךְ לִפְנֵיהֶם לְשִׁמְרָם. וּמִשּׁוּם זֶה מִי שִׁיּוּצָא לְדָרָה, צָרִיךְ שֶׁהַדְּרָךְ הַזֶּה תִּהְיֶה דְּרָךְ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְיִשְׁתַּתֵּף הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עִמּוֹ. וּמִשּׁוּם זֶה כְּתוּב, כִּי יוֹדַע ה' דְּרָךְ צִדִּיקִים וְדָרָךְ רָשָׁעִים תִּאֲבֹד, שֶׁתִּאֲבֹד מֵאֲלִיָּה, מִשּׁוּם שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא נֹדַע לוֹ לְדָרָךְ הַהִיא שֶׁלָּהֶם, וְאֵינוֹ הוֹלֵךְ עִמָּהֶם. פֶּעַם כְּתוּב דְּרָךְ

דְּאֻרִּיתָא סִתָּם. תִּקּוּם דְּבַעֲי בִּר נִשְׁ לְמִיָּקָם בְּקִיּוּמָא (מִכָּאן דְּבַעֲי בִּר נִשְׁ לְמִיָּקָם) מִקְמִי סִפֵּר תוֹרָה וְהָכִי רַב הַמְנוּנָא (ס"א יִסָּא) סָבֵא כִּד הוּא חֲמִי סִפֵּר תוֹרָה הוּא קָם מִקְמִיָּה וְאָמַר מִפְּנֵי שִׁיבָה תִּקּוּם (כִּד הוּא חוֹמֶשׁ דְּאֻרִּיתָא הוּא קָם מִקְמִיָּה) (ס"א עֲבִיד לִיה הַדּוּרָא) (וְהוּא אָמַר וְהִדְרַת פְּנֵי זָקֵן) כְּגוֹנָא דָּא בְּעִי בִּר נִשְׁ לְמִיָּקָם בְּקִיּוּמִיָּה לְקַמִּיָּה דְּתַלְמִיד חֶכֶם בְּגִין דְּאִיְהוּ קִאִים בְּקִיּוּמָא (נִ"א בְּדִיקוּנָא) קְדִישָׁא עֲלָאָה וְרִמְזָה לְכִהְנָא עֲלָאָה (ס"א וְהָכֵא רִמְזָה לַעֲתִיק קְדִישָׁא עֲלָאָה) דְּכָתִיב וְהִדְרַת פְּנֵי זָקֵן דְּאִיְהוּ בְּעִלְמָא. אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן מִכָּאן רִמְזָה לַתּוֹרָה שֶׁבְּכָתֵב וְרִמְזָה לַתּוֹרָה שֶׁבְּעַל פִּיהָ וְתוֹתֵי תַנְיִן. הָאִי קָרָא לְדַרְשָׁא הוּא דְּאֵתָא מִפְּנֵי שִׁיבָה תִּקּוּם כְּמָה דְּאֵתְעֵרוּ בִּיה חֲבֵרָא מִפְּנֵי שִׁיבָה תִּקּוּם אֲזַהֵר לִיה לְבִר נִשְׁ עַד לֹא יִסְתַּלַּק בְּסִיבּוּתָא דִּיקָּים בְּקִיּוּמָא טָבָא בְּעִלְמָא בְּגִין דְּדִין הוּא הַדּוּרָא לִיה אֲבָל לְסוֹף יוֹמוֹי לִית שְׂבָחָא לִיה לְבִר נִשְׁ כָּל כֶּה דְּאִיְהוּ סִיב וְלֹא יָכִיל לְמַהֵר בִּיש אֲלֵא שְׂבָחָא דִּילִיָּה כִּד אִיְהוּ בְּתוֹקְפִיָּה וְאִיְהוּ טַב וְשִׁלְמָה מִלְּכָא צֹחַ וְאָמַר (מִשְׁלִי כ) גַּם בְּמַעֲלָלָיו יִתְנַכֵּר נֶעֱר וְגו'. כְּגוֹנָא דָּא כְּתִיב (קִהְלֵת יב) וְזִכּוֹר אֶת בּוֹרְאֶיךָ בִּימֵי בַחֲרוּתֶיךָ. אָמַר רַבִּי אֱלֶעָזָר וְדָאִי (הָכִי הוּא) אֲרָחָא דָּא מִתְקַנָּא קָמֵן וְהָאִי אוֹרְחָא דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. פֶּתַח וְאָמַר (תְּהִלִּים א) כִּי יוֹדַע יִ"דְרָךְ צִדִּיקִים וְדָרָךְ רָשָׁעִים תִּאֲבֹד מֵאִי כִּי יוֹדַע יִ"דְרָךְ אֲלֵא קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יוֹדַע וְאִשְׁגַּח בְּאֲרָחָא דְּצִדִּיקָא לְהוֹטִבָּא לֵהוּ וּלְאֲגָנָא לֵהוּ וְהוּא אֲזִיל קְמִיָּהוּ לְנִטְרָא לֵהוּ וּבְגִין כֶּה מֵאֵן דְּנִפְיָק לְאֲרָחָא בְּעִי דְּלִהוּ הֵהִיא אֲרָחָא דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְיִשְׁתַּתֵּף לִיה בְּהִדְיָהוּ וּבְגִין כֶּה כְּתִיב כִּי יוֹדַע יִ"דְרָךְ צִדִּיקִים וְדָרָךְ רָשָׁעִים תִּאֲבֹד הִיא מִגְרָמָה בְּגִין דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֹא אֲשַׁתְּמוּדַע לִיה לְהֵהוּא אֲרָחָא דְּלִהוּ וְלֹא אֲזִיל בְּהִדְיָהוּ. כְּתִיב דְּרָךְ וְכְתִיב אֲרַח מֵה בִּין הָאִי לְהָאִי אֲלֵא דְרָךְ דְּשָׁאָר קִרְסוּלִי בְּנֵי נִשָּׂא אֲזִלוּ בָּה. אֲרַח דְּאִיְהוּ אֲתַפְתַּח מִן זִמְנָא זַעִירָא (דָּא אֲרַח כְּמָה דְּאֵתָא אָמַר (אִיּוֹב לֵד) וְאֲרַח לְחִבְרָה עִם פּוֹעֲלֵי אֹנוֹן) וְעַל אֲרָחָא דָּא כְּתִיב (מִשְׁלִי ד) וְאֲוֹרַח צִדִּיקִים בְּאוֹר נֹגֵה הוֹלֵךְ וְאוֹר עַד נִכּוֹן הַיּוֹם אֲמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן. בְּרוּךְ יִ"דְרָךְ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן: יְמִלּוּךְ יִ"דְרָךְ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

וּפֶעַם כְּתוּב אֲרַח, מֵה בִּין זֶה לָזֶה. אֲלֵא דְרָךְ, הוּא, שְׁשָׁאָר קִרְסוּלִי בְּנֵי אָדָם הוֹלְכִים בּוֹ. אֲרַח, הוּא שְׂפָתָתָא מִזְמֵן קֶצֶר (זֶה אֲרַח, כְּמוֹ שֶׁאֵתָא אוֹמֵר (אִיּוֹב ל"ד) וְאֲרַח לְחִבְרָה עִם פּוֹעֲלֵי אֹנוֹן). וְעַל אֲרַח זֶה כְּתוּב וְאֲרַח צִדִּיקִים כְּאוֹר נֹגֵה הוֹלֵךְ וְאוֹר עַד נִכּוֹן הַיּוֹם. אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן. בְּרוּךְ יִ"דְרָךְ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן: יְמִלּוּךְ יִ"דְרָךְ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

Yosef le-Hok

יוסף לחוק

Ethical Teaching:

מוסר

Sefer Hasidim, Chapter 121

ספר חסידים סימן רכא

“And it [the Jewish people] will not be reckoned among the nations.” (Numbers 23:9) All those who see them will recognize them, that they are the seed that God has blessed (Isaiah 61:9). For example, Jews should not say that if armies confront them, they will put symbols of idolatry on their clothing. And they should not pretend to be worshippers of idols, and should not put symbols of idolatry on their houses. And they should not shave the tops of their heads, so that the non-Jews think that they are not Jews. And if non-Jews pass by and encounter Jews, and those non-Jews are going to their house of prayer, the Jews should not accompany them in order to make them think that they, too, are non-Jews. As it says, “If we have forgotten the name of our God and spread out our hands to a strange god, will God not search this out?” (Psalms 44:21-22) And it is written, “And Yehu and Yehonadav ben Reikhav came to the house of the Ba'al” [only because, as stated further,] “And they said to the servants of the Ba'al, ‘Search and see, lest there be here with you any servants of the Lord, rather than only servants of the Ba'al.’” (II Kings 10:23) For they feared that, perhaps, some worshippers of God had joined with them out of fear of the king [and they came to save them].

Practical Law:

Rambam, Laws of Blessings, Chapter 4

(1) If a person was eating in a particular house and interrupted his meal to go to another house, or if while eating, his friend called him to talk with him and he stepped outside the doorway of his house and returned; since he changed his place, he must say an after-blessing for what he had eaten, and repeat the blessing “Who brings forth bread” before [eating again], and then, he may finish his meal. (2) If a group of friends was sitting and eating, and then went out to greet a groom or a

(במדבר כג) וּבְגוֹיִים לֹא יִתְחַשֵּׁב כָּל רוֹאֵיהֶם יִכִּירוּם כִּי הֵם זֶרַע בְּרַךְ ה'. כִּיצַד שְׁלֹא יֹאמְרוּ יִשְׂרָאֵל אִם בָּאִים חִילוֹת עֲלֵיהֶם שְׁלֹא יַעֲשׂוּ עַל בְּגָדֵיהֶם סִמָּן מִעֲבוֹדָה זָרָה וְשְׁלֹא יַעֲשׂוּ עֲצָמָם כְּאֵלוֹ הֵם מִשְׁרַתִּי עֲבוֹדָה זָרָה שְׁלֹא יִשִּׁימוּ עַל בְּתִיתָהֶם סִמָּן מִעֲבוֹדָה זָרָה וְשְׁלֹא יִגְלְחוּ בְּגִבֵּה הָרֹאשׁ שִׁיְהִיו הַנִּכְרִים סְבוּרִים שֶׁהֵם נִכְרִים וְאִם נִכְרִים עוֹבְרִים וּפּוֹגְעִים בָּהֶן יְהוּדִים וְהַנִּכְרִים הוֹלְכִים בְּבֵית תַּפְלָתָם לֹא יֵלְכוּ עִמָּהֶם הַיְּהוּדִים שִׁיְהִיו סְבוּרִים שֶׁהֵם נִכְרִים שֶׁנֶּאֱמַר (תהילים מד) אִם שִׁכְחֵנוּ שֵׁם אֱלֹהֵינוּ וְנִפְרֹשׁ כַּפֵּינוּ לְאֵל זָר הֲלֹא אֱלֹהִים יַחְקֹר זֹאת. וּכְתִיב (מ"ב י) וַיָּבֹא יְהוָה וַיהוֹנָדָב בֶּן רִכְבַּי בֵּית הַבַּעַל וַיֹּאמְרוּ לְעוֹבְדֵי הַבַּעַל חֲפָשׂוּ וַרְאוּ פֶן יֵשׁ פֹּה עִמָּכֶם מִעֲבָדֵי ה' כִּי אִם עוֹבְדֵי הַבַּעַל לְבָדֵם כִּי הֵיוּ יִרְאִים פֶּן יִהְיֶה מִעֲבָדֵי ה' עִמָּהֶם מִירֵאת הַמֶּלֶךְ:

הלכה

הרמב"ם הלכות ברכות פרק ד

א הִיָּה אוֹכֵל בְּבֵית זֶה וַפְּסָק סֵעָדְתוֹ וְהָלַךְ לְבֵית אַחֵר אוֹ שֶׁהִיָּה אוֹכֵל וַקְרָאָהוּ חֲבֵרוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ וַיֵּצֵא לוֹ לִפְתַּח בֵּיתוֹ וְחִזְרָה, הוֹאִיל וְשִׁנָּה מְקוֹמוֹ צָרִיךְ לְבָרֵךְ לְמִפְרָע עַל מֵה שֶׁאָכַל וְחִזְרָה וּמִבְרַךְ בְּתַחֲלָה הַמוֹצֵא וְאַחֵר כֵּן יִגְמַר סֵעָדְתוֹ: ב חֲבֵרִים שֶׁהִיוּ יוֹשְׁבִים לְאָכַל וַיֵּצְאוּ לְקִרְיַת

bride: if the group left behind an old person or a sick person, the people may return to their places to finish their meal, and they are not required to recite another blessing. But if they did not leave anyone behind, then, prior to departing, they must say an after-blessing [for that which they have already eaten], and upon their return, they must recite a new blessing prior to eating. (3) The same holds true if they were reclining [sitting together formally] to drink or to eat fruit, for when one changes his place he is considered to have interrupted his eating. Therefore, he must say

an after-blessing on that already eaten, then repeat himself and recite a new blessing, prior to eating again. And one who changes his place from one corner to another in the same house [since it is indoors and in the same house], does not have to repeat the blessing. However, if one ate on the east side of a fig tree and moves over to eat on the west side, he must repeat the blessing.

חֲתָן אוּ לְקֵרָאת כָּלָה, אִם הֵנִיחוּ שָׁם זֶקֶן אוּ חוּלָה חוּזְרִין לְמִקוֹמָן וְגוֹמְרִין סְעֻדָּתָן וְאִינוּ צָרִיכִין לְבָרֵךְ שֵׁנִיָּה. וְאִם לֹא הֵנִיחוּ שָׁם אָדָם כְּשֶׁהָיוּ יוֹצְאִין צָרִיכִין בְּרָכָה לְמַפְרָע וּכְשֶׁהָיוּ חוּזְרִין צָרִיכִין בְּרָכָה לְכַתְחֻלָּה: ג וְכֵן אִם הָיוּ מִסְבִּין בַּשְּׂתִיָּה אוּ לֵאכֹל פְּרוֹת שֶׁכֵּל הִמְשִׁינָה מִקוֹמוֹ הָרִי פֶסֶק אָכִילָתוֹ וּלְפִיכָה מְבָרֵךְ לְמַפְרָע עַל מֵה שֶׁאָכַל וְחוּזֵר וּמְבָרֵךְ שֵׁנִיָּה לְכַתְחֻלָּה עַל מֵה שֶׁהוּא צָרִיךְ לֵאכֹל וְהִמְשִׁינָה מִקוֹמוֹ מִפְנֵה לִפְנֵה בְּבֵית אֶחָד אִינוּ צָרִיךְ לַחֲזֹר וּלְבָרֵךְ. אָבֵל בַּמְזוּרָה שֶׁל תֹּאנָה וְבֹא לֵאכֹל בַּמְעִרְבָה צָרִיךְ לַחֲזֹר וּלְבָרֵךְ:

KI TETZE FOR THURSDAY

TORAH

כי תצא ליום חמישי

תורה

כיוון בקריאת חמשה פסוקים אלו שהם כנגד ה דמילויי הה אחרונה דשם ב"ן לקנות הארת רוח משבת הבאה

שלישי n **כִּי תִבְנֶה בֵּית חֹדֶשׁ וְעָשִׂיתָ מַעֲקֶה לְגִגְךָ וְלֹא־תִשִּׂים דְּמִים**

(8) When you build a new house, you must make a guard-rail around your roof,

RASHI

(8) **When you build a new house [you must make a guard-rail around your roof]** — *If you have observed the commandment of שלוח הקן, “casting off the mother from her nest,” then you will*

eventually [merit the privilege of] building a new house and of [being able to] fulfill the commandment of מעקה (making a guard-railing), because [the fulfillment of] one commandment pulls along with it [an opportunity to fulfill] another commandment [i.e., one commandment leads to another]. [After the above sequence of events,] you will then come to [possess] a vineyard, a field and fine clothes. This is the reason for the juxtaposition of these passages here [that is, those just discussed, and the ensuing passages pertaining to vineyards, fields and garments] (Tanhumā 1). מעקה — means a fence surrounding the roof. Onkelos

(n) **כִּי תִבְנֶה בֵּית חֹדֶשׁ**. אִם קִיַּמְתָּ מִצְוַת שְׁלֹחַ הַקֵּן סוּפֵךְ לְבָנוֹת בֵּית חֹדֶשׁ וּתְקַיֵּם מִצְוַת מַעֲקֶה שֶׁמִּצְוֵה גִזְרֵת מִצְוֵה וְתִגִּיעַ לָכֶרֶם וְשָׂדֶה וּלְבָגָדִים נְאִים לְךָ נִסְמְכוּ פְּרָשִׁיּוֹת הַלָּלוּ: **מַעֲקֶה**. גִּזְרֵת סָבִיב לִגְג

רש"י